

Draagvlakonderzoek dorpshuis Oosterwijtwerd

Opgesteld door: Vereniging Groninger Dorpen
Procesbegeleider: Anton Bardie
Ondersteuning: Werkgroep Dorpshuis Oosterwijtwerd
In opdracht van: Vereniging Dorpsbelangen Oosterwijtwerd
Datum: December 2020
Versie: Definitief 1.0

1. Inleiding

Oosterwijtwerd is een klein wierdedorp in de gemeente Loppersum, het telt zo'n 160 inwoners. Het is een actief dorp met veel mogelijkheden. Vrijwilligers zijn actief in verschillende commissies, zoals die van de speeltuin, de groenvoorziening, de kerk en de begraafplaats. Wandelaars en fietsers komen met grote regelmaat door het dorp en bootjes kunnen via het Oosterwijtwerdermaar het dorp bereiken. Er zijn ook enkele ondernemers in het dorp gevestigd. Er wonen relatief veel ouderen en alleenstaanden in het dorp die graag in de toekomst in Oosterwijtwerd willen blijven wonen. Het dorpshuis zou daar een mooie rol bij kunnen spelen. Voor de activiteiten die Dorpsbelangen Oosterwijtwerd organiseert is genoeg belangstelling. Een laagdrempelige ontmoetingsplek is er echter niet in Oosterwijtwerd, het dorp heeft geen dorpshuis. In het verleden had het dorp de beschikking over een ontmoetingsruimte in het schuurgedeelte van Café Veldzicht maar de deur is op slot sinds de laatste pachter van deze horecagelegenheid vertrok. Tijdens de algemene ledenvergadering van de dorpsvereniging bleek een duidelijke behoefte aan een dorpshuis. Naar aanleiding daarvan is een commissie opgericht om te onderzoeken of het mogelijk is een dorpshuis te realiseren in Oosterwijtwerd. De commissie voert haar werkzaamheden uit onder de paraplu van de Vereniging Dorpsbelangen Oosterwijtwerd.

Besloten is eerst in kaart te brengen wat het draagvlak is voor een dorpshuis in Oosterwijtwerd. Hebben de dorpsbewoners behoefte aan een ontmoetingsplek en welke activiteiten zouden in het dorpshuis plaats kunnen vinden? En zijn er ook voldoende vrijwilligers te vinden om het dorpshuis in de benen te houden?

Om dit uit te zoeken heeft Dorpsbelangen Oosterwijtwerd ondersteuning bij koepelorganisatie Groninger Dorpen gezocht. Omdat de gevraagde mate van ondersteuning de reguliere ledenondersteuning overstijgt, is hier financiering voor aangevraagd en verkregen bij de gemeente Loppersum.

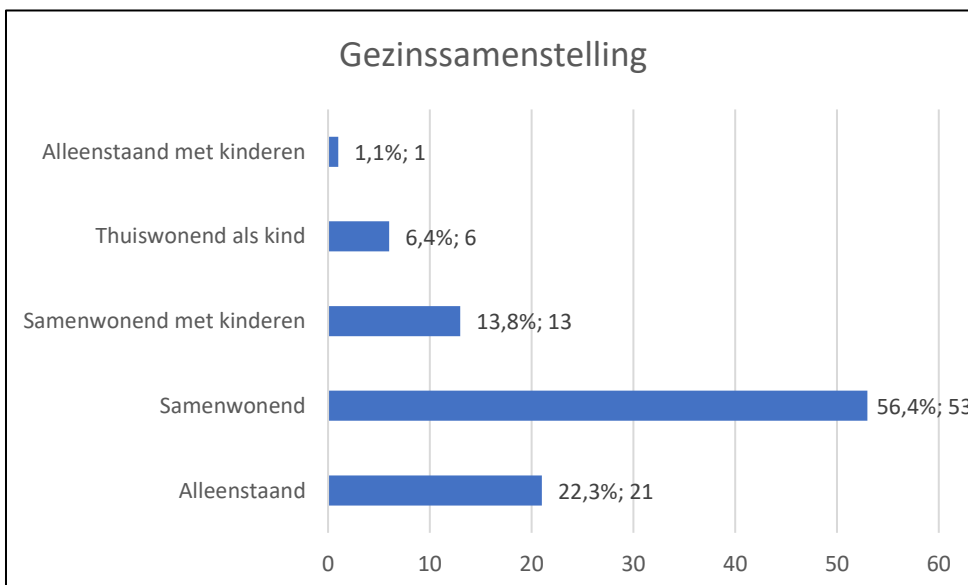
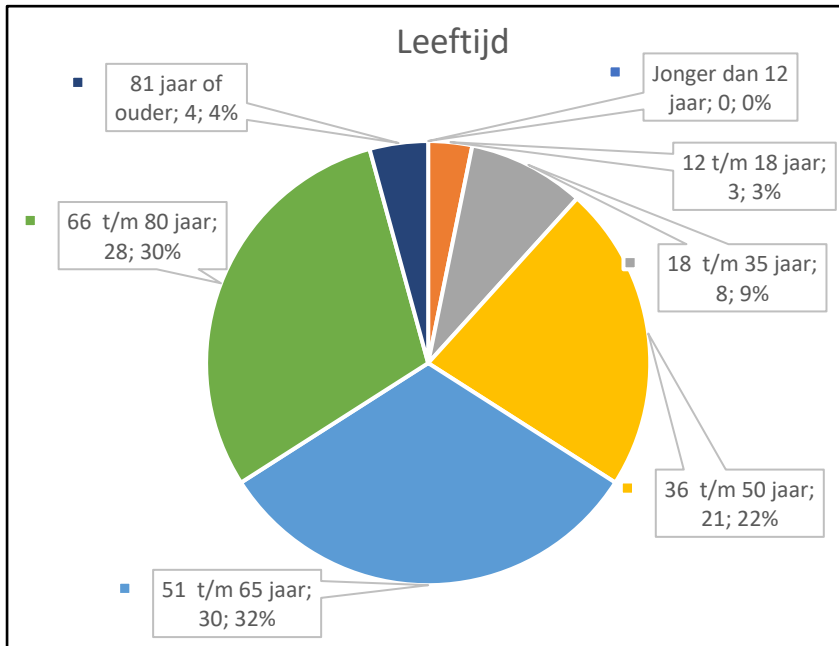
Na de voorbereiding is er in september 2020 op papier huis-aan-huis een enquête verspreid door het dorp. Vervolgens zijn deze enquêtes eind september persoonlijk opgehaald door de leden van de werkgroep. In oktober en november is gewerkt aan de verwerking van de enquêtes en de analyse van de enquêteresultaten. Deze zijn weergegeven in dit rapport. Het was de bedoeling om de resultaten op de ALV in november te presenteren maar i.v.m. de corona maatregelen kon dit niet doorgaan. Daarom is gekozen om het dorp te informeren via een brief met een verwijzing naar dit rapport op internet.

2. Analyseresultaten en conclusies

Respons, leeftijd, geslacht en gezinssamenstelling

Aantal respondenten	94
Aantal inwoners	160
Respons %	59%

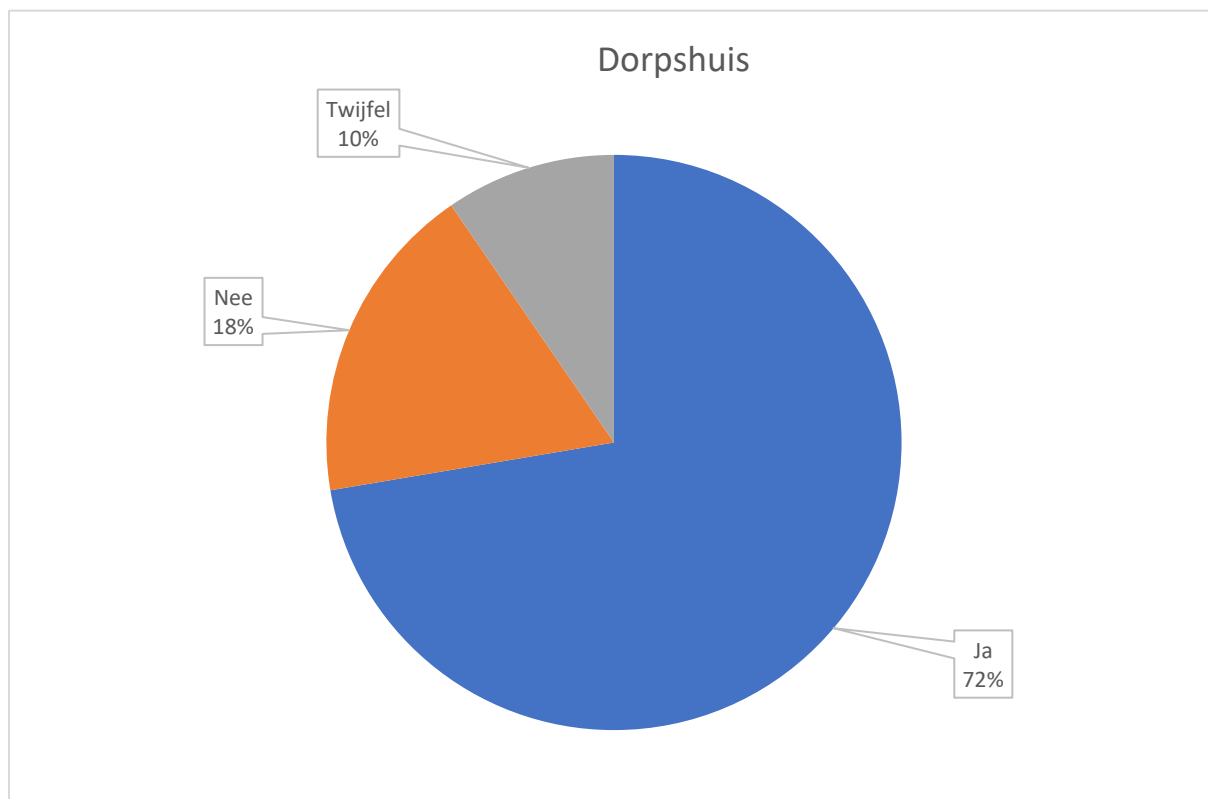
Man	46
Vrouw	48

Er is een respons op de enquête van 59%. De respons ligt zelfs iets hoger omdat een aantal enquêtes als familie zijn ingevuld. Ruim meer dan de helft van de inwoners van Oosterwijtwerd heeft zich uitgesproken over een eventueel dorpshuis. Dit is een goede respons. De respondenten vertegenwoordigen een mooie mix van mannen en vrouwen. 84% van de respondenten is 36 jaar of ouder.

In Oosterwijtwerd wonen de meeste inwoners nog samen met tenminste 1 andere persoon. Toch is er ook ruim 22% alleenstaand.

Draagvlak dorps huis

72% van de respondenten geeft aan een dorps huis te willen. Dit is een ruime meerderheid. 9 respondenten spreken hun twijfel uit maar zijn niet tegen. Van de mensen die een 'nee' hebben ingevuld zijn er ook 3 die er zelf geen behoefte hebben maar ook geen bezwaar hebben dat er een dorps huis komt voor het dorp. Van de 21 alleenstaande mensen die de enquête hebben ingevuld, willen er 19 een dorps huis. Dit is 90%.

Waarom willen de mensen een dorps huis? (72%)

De voornaamste redenen zijn:

- een eigen plek, niet afhankelijk zijn
- sociale contacten en ontmoeting
- samen activiteiten doen

Daarnaast vinden mensen dat het saamenhorigheid en gezelligheid brengt. Er wordt ook een aantal keren genoemd dat een dorps huis gewoon hoort in een dorp.

Waarom is er twijfel over een dorpshuis? (10%)

De grootste twijfel bestaat over het feit of het houdbaar is qua betrokkenheid van de mensen (vrijwilligers). De angst bestaat dat het waarschijnlijk op een handje vol mensen gaat neerkomen. Daarnaast zijn er ook een aantal mensen dat het zelf niet willen maar het dorp het wel gunt.

Waarom willen de mensen geen dorpshuis? (18%)

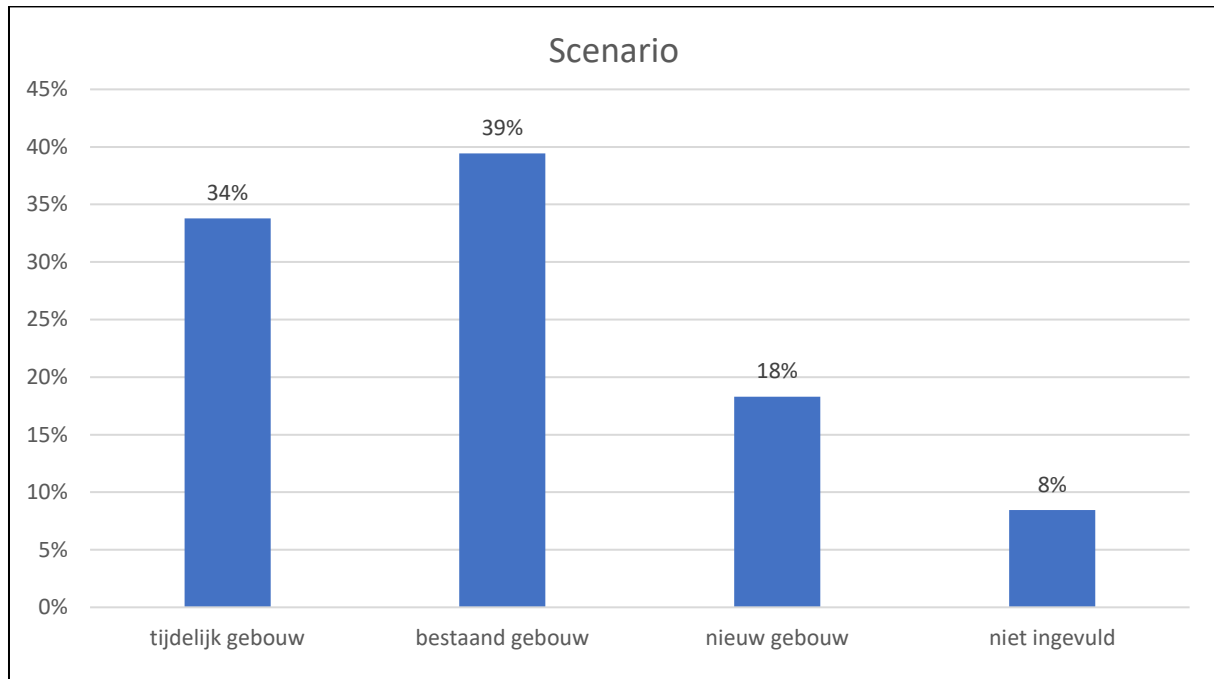
De voornaamste redenen zijn:

- er zijn 2 restaurants en boerenschuur, dit is voldoende
- Te duur/ exploitatie niet haalbaar
- Geen vrijwilligers die het willen dragen
- Oosterwijtwerd bestaat te veel uit individuen
- Geen behoefte

Daarnaast vinden mensen het dorp te klein en is er een aantal mensen dat aangeeft een duidelijk plan te missen.

Dit onderzoek richt zich op draagvlak, niet op (financiële) haalbaarheid. Een sluitende exploitatie is een tweede stap. Daarnaast blijkt uit de resultaten dat er wel degelijk draagvlak en behoefte is en dat mensen graag hun steentje bijdragen. Er zijn altijd een aantal mensen die er geen behoefte aan heeft bijvoorbeeld omdat hun sociale leven buiten het dorp is. Een aantal mensen geeft aan dat Oosterwijtwerd te veel bestaat uit individuen en dat de gemeenschapszin (het samen) verdwijnt en daardoor een dorpshuis runnen moeilijk wordt. Juist om dit individualisme tegen te gaan zou een dorpshuis een goed idee zijn. Het is een middel tot ontmoetingen en verbinding.

Scenario

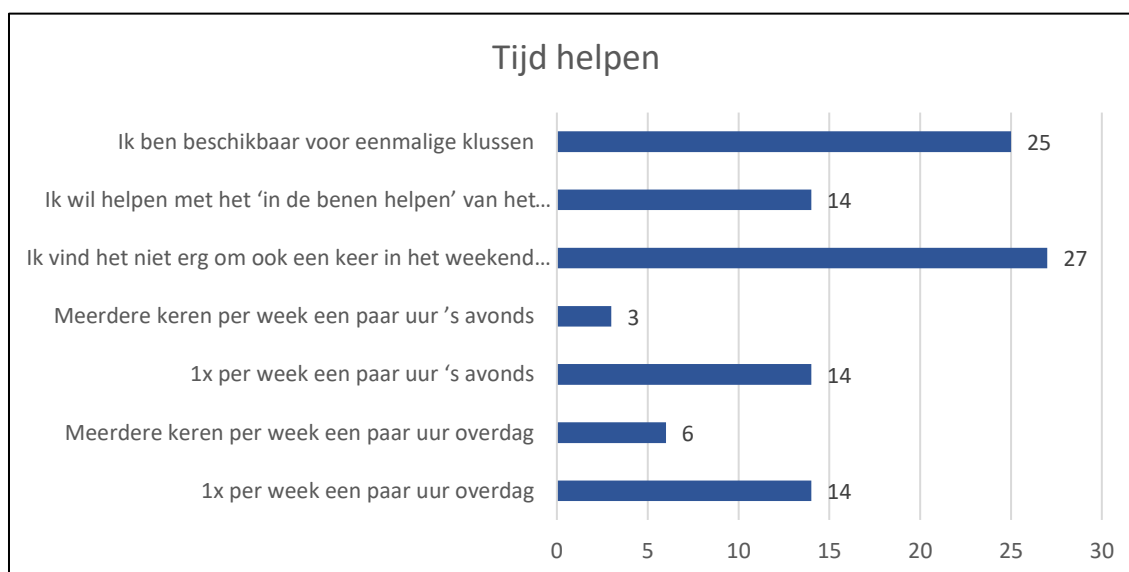
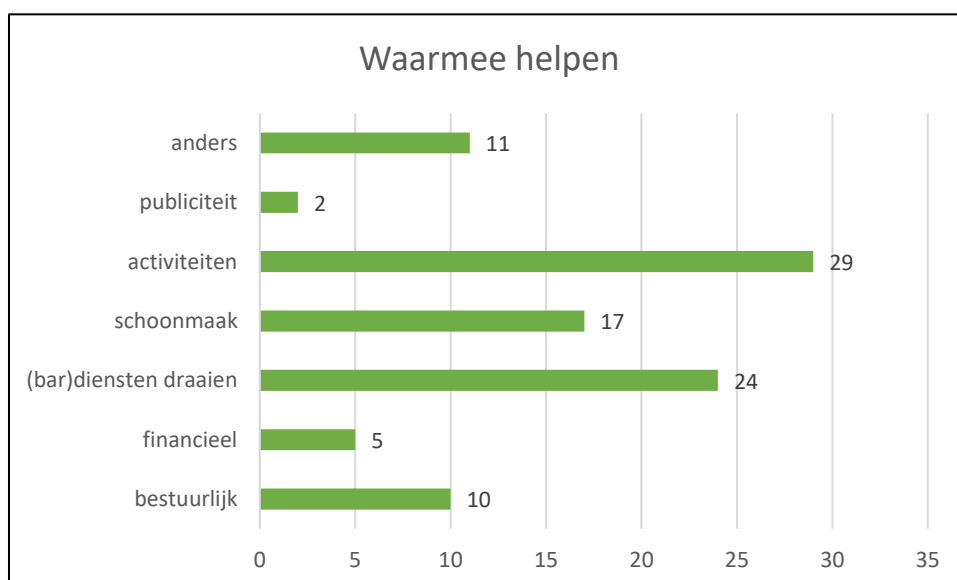
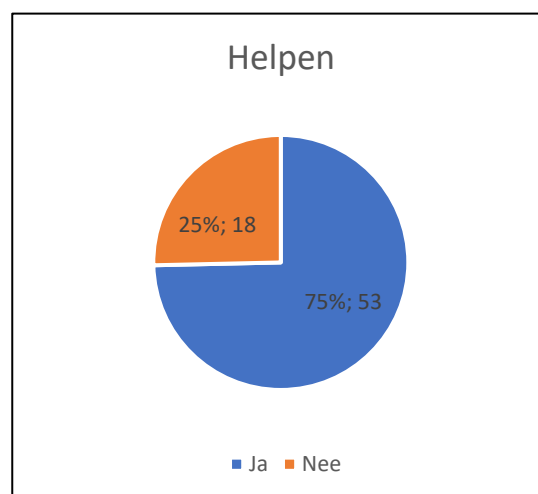
De meeste mensen (39%) zien iets in een bestaand gebouw. Opvallend veel mensen van de groep (12) noemen als mogelijkheid het voormalig restaurant en dorps huis Veldzicht. Daarnaast worden de volgende opmerkingen gemaakt:

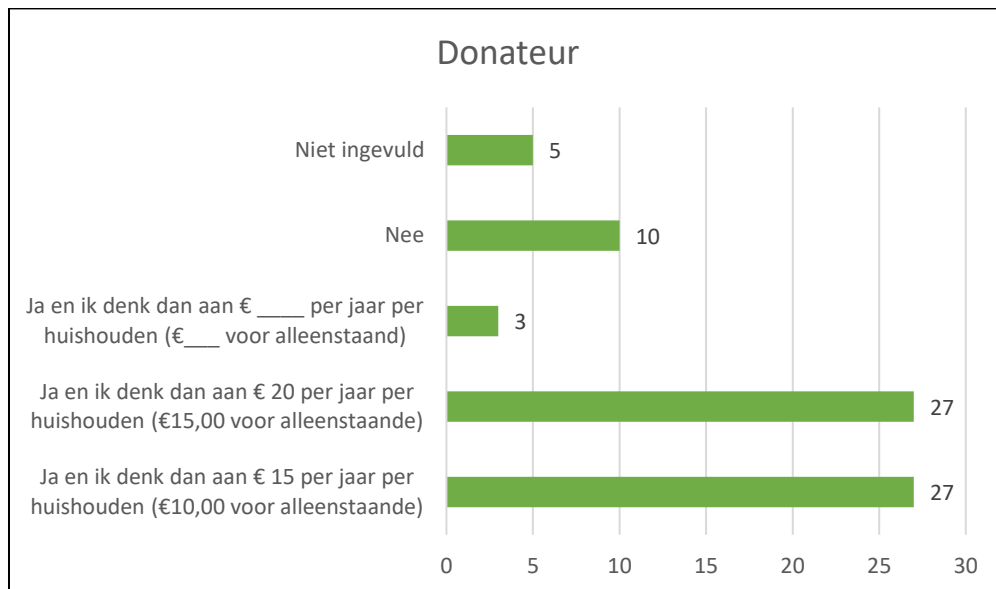
- Het scenario is afhankelijk van de financiële haalbaarheid
- Oosterwijtwerd heeft helemaal geen groot dorps huis nodig
- Het zou mooi zijn als we een proefperiode hadden
- Het gebouw moet wel aardbevingsbesteding zijn
- Er zijn voldoende subsidies beschikbaar bijvoorbeeld het NPG geld.

De respondenten zijn positief over een dorps huis maar willen wel voorzichtigheid. Dus niet te groot en ook geen hoge exploitatiekosten. Het moet een dorps huis zijn dat past bij de omvang van het dorp en voorziet in de behoefte van ontmoeten, activiteiten en gezelligheid.

Hulp en ondersteuning

Helpen		
Ja	53	75%
Nee	18	25%
<i>Waarmee</i>		
bestuurlijk	10	
financieel	5	
(bar)diensten draaien	24	
schoonmaak	17	
activiteiten	29	
publiciteit	2	
anders	11	

Van de 71 mensen die de vraag 'of ze willen helpen' hebben ingevuld, wil er driekwart helpen. Dit is een mooi resultaat. Er is ook een mooie verdeeldheid in de werkzaamheden waarmee mensen willen helpen. Een positieve uitkomst is dat er maar liefst 10 mensen hebben aangegeven dat ze ook bestuurlijk willen helpen. Een algemene trend in dorpen is dat er moeilijk mensen voor in een bestuur zijn te vinden.

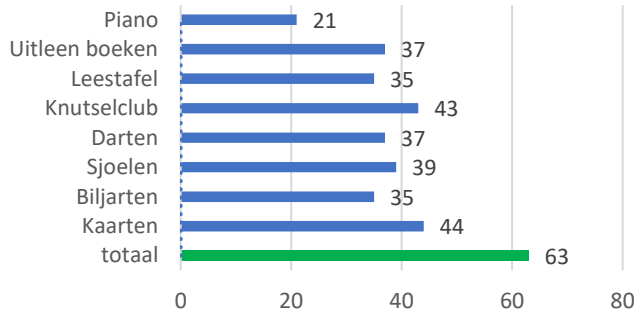
De respondenten hebben aangegeven dat ze bereid zijn om 1 x per week een paar uur te helpen. Er is een mooie mix van mensen die dit overdag, 's avonds en in het weekend willen doen. Dit geeft vertrouwen voor de bezetting van een dorps huis. Een groot deel van de mensen is ook inzetbaar voor eenmalige klussen en het 'in de benen' helpen van een dorps huis. Dit is fijn om te weten ook mede t.b.v. praktische klussen bij de (ver)bouw van een dorps huis.

57 mensen willen ook het dorps huis financieel ondersteunen. Dit is 61% van het aantal respondenten en 84% van de mensen die een dorps huis steunen. Zelfs 3 mensen hiervan zijn bereid om meer dan € 20,00 per huishouden te betalen.

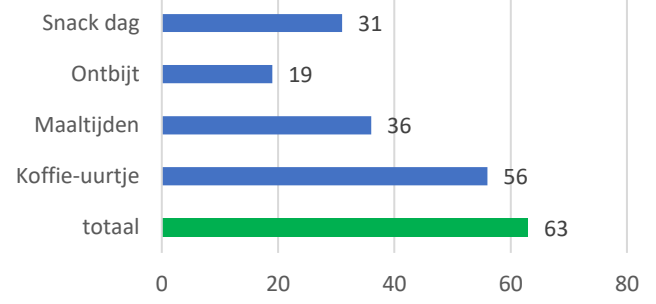
Stel dat je de contributie vaststelt op € 20,00 voor gezinnen en €15,00 voor alleenstaanden dan komt dit neer op een jaarlijkse contributie van ongeveer € 1.100,- (35 x alleenstaande x 72% draagvlak x €15 + 50 huishoudens x 72% draagvlak x € 20,00). Dit is een mooie bijdrage voor een sluitende exploitatie en met dit richtbedrag kan goed vergeleken gaan worden met andere dorps huizen.

Activiteiten

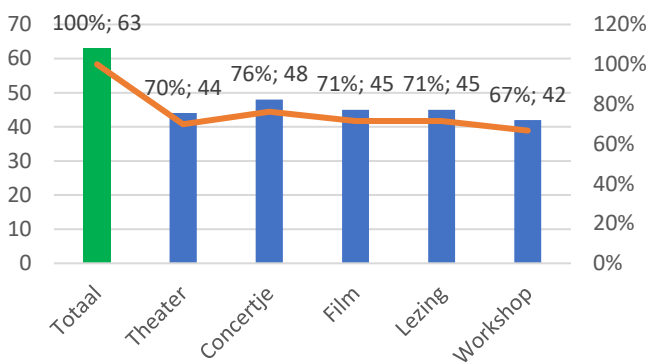
Sociëteit

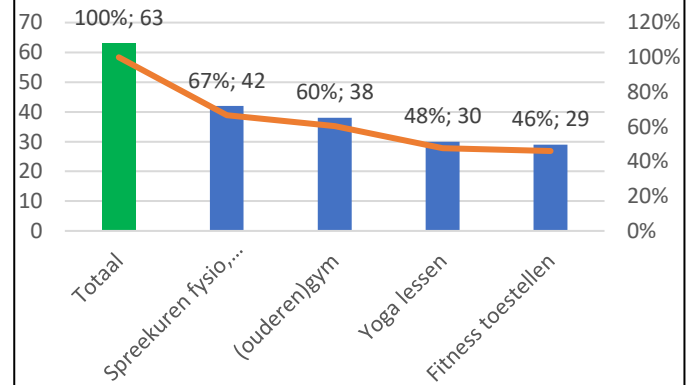
Basaal/ sociaal

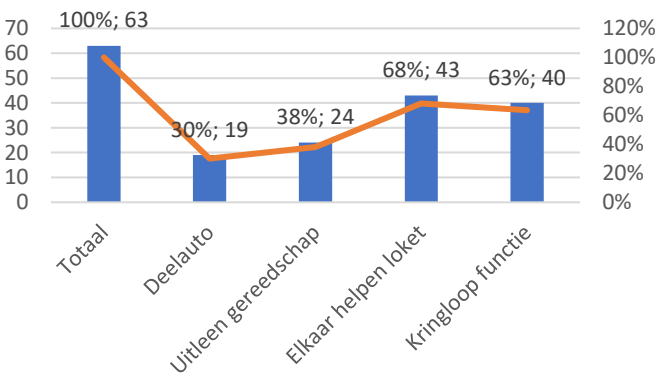
Cultuur

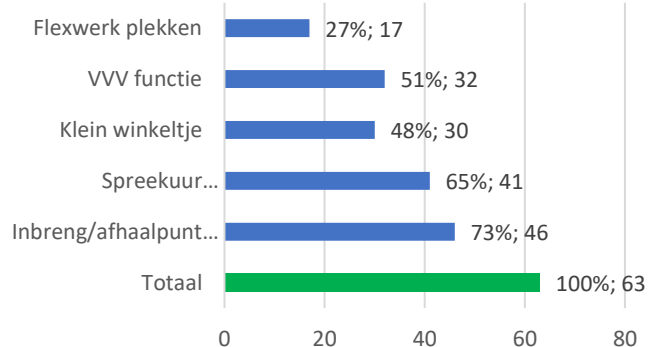
Gezondheid/welzijn

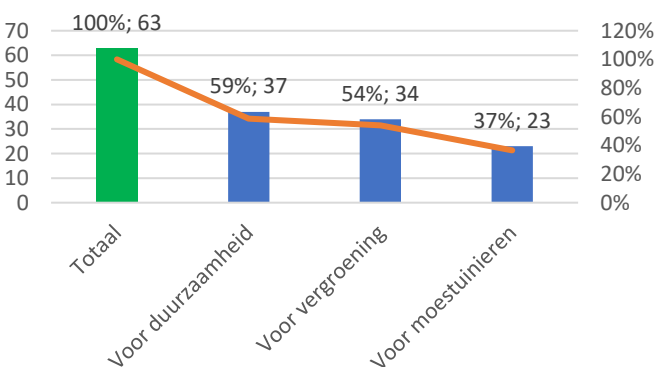
Gemeenschap

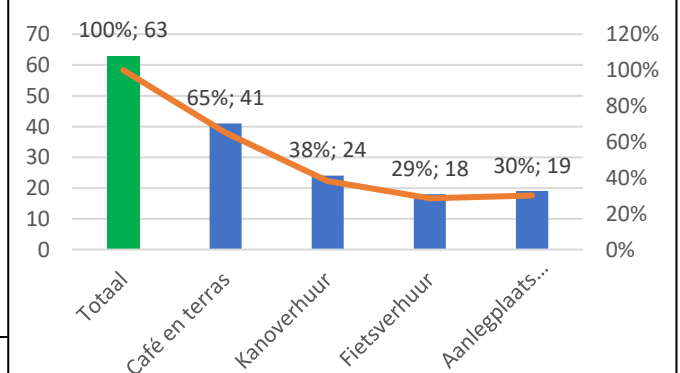
Diensten

Broedplaats

Horeca

Er is een goed beeld gecreëerd welke behoefte en animo er is voor welke activiteiten. Ook zijn er diverse aanvullende ideeën aangedragen. Deze informatie is zeer bruikbaar voor de invulling van activiteiten voor een dorps huis en waarop Oosterwijtwerd zich in eerste instantie kan richten.

De meest gevraagde activiteiten zijn:

- Een koffie-uurtje
- Een café en terras functie
- De gezelschapsactiviteiten
- Culturele activiteiten
- Een elkaar helpen loket
- Een afhaal/brengpunt voor pakket/post
- Spreekuren (huisarts/fysio etc.)

Bovenstaande analyse biedt voldoende aanknopingspunten voor het aanbieden en opzetten van activiteiten. Naast sociale activiteiten is er ook behoefte aan activiteiten waar het dorps huis een verdienmodel kan opzetten zoals flexwerkplekken en een kringloopwinkeltje.

De resultaten laten zien dat er voldoende behoefte is aan activiteiten om een dorps huis op te starten.

3. Aanbevelingen

De resultaten en conclusies van de enquête leiden tot een aantal aanbevelingen:

1. Zet de eerste vervolgstap

Uit de analyse blijkt dat de realisatie van een dorps huis gedragen wordt door het merendeel van het dorp. Dat is een mooie conclusie. Deze stap is essentieel maar is pas het begin. Het advies is om als vervolgstap een aantal concrete opties uit te werken (schetsen) inclusief de financiële haalbaarheid van deze opties. Deze financiële haalbaarheid bestaat enerzijds uit de investering en anderzijds uit de exploitatie. Inwoners kunnen dan vervolgens kiezen uit de concreet uitgewerkte opties. Bovendien biedt het een basis voor een projectplan dat nodig is voor het werven van subsidies/fondsen.

2. Hou het compact en klein

In een kleine gemeenschap als Oosterwijtwerd is het aanbevolen om ook het dorps huis compact en klein te houden. Dus passend bij de omvang van het dorp. Dit houdt het beheersbaar en goed te exploiteren. Het is aan te bevelen om de exploitatie behapbaar te houden. Dit moet constant het uitgangspunt zijn. Klein, onderhoudsvriendelijk, aardbevingsbestendig en duurzaam nieuw bouwen is wellicht beter en goedkoper dan groot aankopen en verbouwen.

3. Kijk naar voorbeelden

Er zijn voldoende dorps huizen als voorbeeld en ter inspiratie. Zo zijn er bijvoorbeeld ervaringscijfers over hoe groot ruimtes moeten zijn en exploitatiekosten.

4. Bekrachtig het draagvlak

De resultaten van de enquête geeft de werkgroep op persoonsniveau inzicht over wie wat zou willen doen. Het is erg belangrijk om hier vertrouwelijk mee om te gaan maar het biedt de werkgroep wel een kans het draagvlak te bekrachtigen en daarmee te organiseren. Het is goed om zo snel mogelijk mensen te betrekken bij de vervolgstappen. Een verdeling in commissies is hiervoor een goede optie. Vergeet hierbij niet de jongere mensen (jeugdcommissie). Zij zorgen voor de continuïteit op lange termijn. Het oprichten van een entiteit (bijvoorbeeld stichting of vereniging) is vervolgens een logisch gevolg. Als mensen vanaf het begin betrokken zijn bij de plannen dan heeft dit positieve gevolgen voor het slagen in de toekomst. En leidt dit hopelijk vervolgens ook tot het enthousiasmeren van mensen die twijfelden over een dorps huis.

5. Maak een concreet projectplan

Als er voor een optie is gekozen door het dorp maak dan vervolgens een concreet projectplan. Dit plan geeft je samen richting en is de basis voor het verwerven van financiële middelen.

6. Vraag ondersteuning

Kijk allereerst welke talenten in het dorp aanwezig zijn om het dorpshuis te realiseren. Betrek deze talenten en ga er samen voor. Daarnaast zijn er diverse organisaties die ondersteuning kunnen bieden met kennis en begeleiding van het proces. Veelal is er hier ook financiering voor te vinden, bijvoorbeeld bij Loket Leefbaarheid.